

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 519/2020-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti LiNi s. r. o., Moravský Svätý Ján 7, IČO 47 574 101, zastúpenej advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 161/2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti LiNi s. r. o. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 161/2015 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava II p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 161/2015 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Obchodnej spoločnosti LiNi s. r. o. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré jej j e Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Obchodnej spoločnosti LiNi s. r. o. p r i z n á v a úhradu trov konania v sume 450,29 € (slovom štyristopäťdesiat eur a dvadsaťdeväť centov), ktorú j e Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právneho zástupcu advokátskej kancelárie URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. septembra 2020 doručená ústavná s'ťažnosť obchodnej spoločnosti LiNi s. r. o., Moravský Svätý Ján 7, IČO 47 574 101 (ďalej len „s'ťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 161/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 519/2020 z 5. novembra 2020 prijal ústavnú s'ťažnosť na ďalšie konanie.

3. Z obsahu ústavnej s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že s'ťažovateľka sa žalobou podanou na okresnom súde 29. apríla 2015 domáhala proti žalovanému zaplata sumy

8 897,05 €. Podaním doručeným okresnému súdu 8. januára 2016 sťažovateľka namietla neexistenciu pohľadávky žalovaného v sume 191 716,50 €, ktorá bola prevedená zo strany obchodnej spoločnosti [REDACTED], na žalovaného a ktorú si následne žalovaný započítal voči sťažovateľke v rozsahu žalovaného zádržného v sume 8 897,50 €. Podaním, ktoré bolo okresnému súdu doručené 30. marca 2016, sťažovateľka požiadala o pripustenie zmeny žalobného petitu v časti úrokov z omeškania. Na toto písomné podanie reagoval žalovaný vyjadrením doručeným okresnému súdu 4. mája 2016. Uznesením z 19. mája 2016 okresný súd vyzval sťažovateľku na doplnenie písomného podania z 15. mája 2016 tak, aby bol navrhovaný petit žaloby v časti uplatňovaných úrokov z omeškania určitý. Podaním doručeným okresnému súdu 3. júna 2016 sťažovateľka upravila petit žaloby v časti úrokov z omeškania a žiadala o pripustenie zmeny petitu žaloby vo vzťahu k úrokom z omeškania. Okresný súd zmenu žalobného petitu pripustil v zmysle návrhu sťažovateľky.

4. Rozsudkom č. k. 23 Cb 161/2015-338 z 13. novembra 2018 (ďalej len „rozsudok“) okresný súd zaviazal žalovaného, aby sťažovateľke zaplatil sumu 3 806,29 € spolu s príslušenstvom a v časti istiny 5 091,21 € konanie zastavil. Žalovaný sa v zákonnej lehote proti rozsudku odvolal. Následne boli prostredníctvom okresného súdu podané ešte ďalšie vyjadrenia, jedno zo strany žalovaného z 8. februára 2019 a ďalšie zo strany sťažovateľky z 5. marca 2019. O odvolaní žalovaného rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 1 Cob 51/2019-447 zo 16. júla 2020 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka nesústreďeného, neefektívneho, nehospodárneho a neúčelného postupu okresného súdu v napadnutom konaní, v dôsledku ktorého nie je napadnuté konanie ani po takmer piatich rokoch a piatich mesiacoch od podania žaloby právoplatne skončené. Celkovú dĺžku napadnutého konania považuje sťažovateľka za neprimeranú a neústavnú. V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na konštantnú judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej nielen nečinnosť, ale aj neefektívna činnosť, resp. nesústreďená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou garantovaného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol.

6. Ku kritériu právnej a faktickej zložitosti veci sťažovateľka uviedla, že spor, ktorý je predmetom napadnutého konania, patrí do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov a po právnej stránke ho nie je možné považovať za zložitý. Z okolností danej veci podľa sťažovateľky nevyplýva ani taká miera skutkovej zložitosti veci, ktorá by ospravedlnila dĺžku napadnutého konania.

7. Pri hodnotení podľa druhého kritéria, teda správania sťažovateľky v napadnutom konaní, sťažovateľka uviedla, že neexistujú žiadne také okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom. Práve naopak, sťažovateľka poukazuje na to, že vždy bola aktívnou stranou sporu a počas celého konania sa nedopustila žiadneho konania, ktorým by marila možnosť okresného súdu konať v predmetnej veci v primeranej lehote bez zbytočných priet'ahov.

8. Sťažovateľka ďalej zdôraznila značný význam, ekonomický, ako aj satisfakčný (možnosť domôcť sa súdnou cestou k spravodlivosti), ktorý pre ňu predmetný spor predstavuje.

9. Na základe uvedených dôvodov sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných priet'ahov, priznal sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia na účet jej právneho zástupcu.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

10. Na základe výzvy ústavného súdu na zaujatie stanoviska k ústavnej sťažnosti predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 Spr 114/2020 z 23. novembra 2020 po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu uviedla, že „*návrh na vydanie platobného*

rozkazu bol na tunajší súd podaný dňa 29.04.2015. Vo veci sa jedná o obchodnoprávny spor titulom neuhradenia zádržného na podklade Dohody o urovaní.

Je pravdou, že od podania návrhu uplynulo viac ako päť rokov, pričom tunajší súd vykonával procesné úkony v spise vrátane dožiadania, výsluchov, predkladania listinných dôkazov a stanovoval termíny pojednávania priebežne, vo veci bolo vykonané rozsiahle dokazovanie. Vo veci dňa 13.11.2018 súd meritórne rozhodol, proti rozhodnutiu podal žalovaný odvolanie, v dôsledku čoho sa spis nachádzal od 25.03.2019 do 03.09.2020 na odvolacom súde. Následne, vzhľadom na zrušujúce rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave boli vykonané nevyhnutné procesné úkony a vec bola opätovne predložená sudcovi na ďalšie konanie, pričom rýchlosť konania bola v poslednom období výrazne ovplyvnená epidemiologickou situáciou na Slovensku a s tým súvisiaci obmedzený režim na súde. V súčasnosti je stanovený termín pojednávania na deň 12.01.2021.“.

11. K vyjadreniu predsedníčky okresného súdu doručila sťažovateľka svoju repliku z 2. decembra 2020, v ktorej uviedla, že dosiaľ nebolo rozhodnuté ani o merite veci a ani o trovách konania a zo strany porušovateľa trvá stav neistoty voči sťažovateľke, čo potvrdzuje aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú poukazuje. Podľa sťažovateľky nič nebránilo okresnému súdu nariadiť skorší termín pojednávania než termín 12. január 2021. Nariadenie termínu súdneho pojednávania nemá nič spoločné s epidemiologickou situáciou, a to o to viac, že ide o žalobu sťažovateľky z 29. apríla 2015, teda k dnešnému dňu konanie trvá viac ako 5,5 roka bez právoplatného skončenia veci. V ďalšej časti repliky sťažovateľka poukázala na judikatúru ESLP týkajúcu sa určenia výšky primeraného finančného zadosťučinenia, ako aj na metodiku jeho výpočtu vyplývajúcu zo stanoviska občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. Cpjn 206/2010 z 13. apríla 2011, ktoré zjednotilo judikatúru v otázke odškodňovania za vzniknuté prietahy v konaní. Sťažovateľka nenachádza žiaden logický argument pre neakceptovanie tohto výpočtu v právnom prostredí Slovenskej republiky. Sťažovateľka zastáva názor, že by malo byť v prioritnom záujme ústavného súdu vniest' omnoho viac svetla do metodiky, akou sa riadi pri priznávaní finančného zadosťučinenia, keďže práve ústavné sťažnosti namietajúce porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa

čl. 6 ods. 1 dohovoru tvoria nosnú časť rozhodovacej agendy ústavného súdu. Sťažovateľka dodala, že *«Zároveň výška priznaného finančného zadosťučinenia nemôže byť príliš nízka len preto, že ústavné posudzovanie (ne)primeranosti prietahov v súdnom konaní tvorí gro agendy ústavných sťažností, a tým aj ťarchu pre štátny rozpočet. Naopak, výška priznaného finančného zadosťučinenia musí na štát pôsobiť generálno-preventívne a výstražne, aby sa jedného dňa aj fakticky naplnila idea rozsudku Veľkej komory vo veci Surmeli proti Nemecku zo dňa 08.06.2006, sťažnosť č. 75529/01, bod 129: „je úlohou zmluvných štátov nastaviť si svoj právny systém takým spôsobom, aby boli súdy schopné zaručiť každému právo rozhodnutia v primeranej lehote“.*» Z týchto dôvodov je sťažovateľkou uplatnená výška nemajetkovej ujmy za prietahy v konaní plne adekvátne, v súlade s judikatúrou ESĽP, najmä s poukazom na ústavne konformnú aplikáciu právnych záverov z rozsudku ESĽP z 29. marca 2006 vo veci Apicella proti Taliansku na základe sťažnosti č. 64890/01.

12. Vzhľadom na vyjadrenie sťažovateľky v jej replike z 2. decembra 2020, ako aj predsedníčky okresného súdu (vyjadrenie sp. zn. 1 Spr 114/2020 z 23. novembra 2020), že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Obsah súdneho spisu v napadnutom konaní

13. Z obsahu predloženého spisu okresného súdu sp. zn. 23 Cb 161/2015 ústavný súd zistil pre posúdenie ústavnej sťažnosti vykonanie týchto relevantných procesných úkonov:

- 29. apríla 2015 – návrh na vydanie platobného rozkazu,
- 20. mája 2015 – výzva na zaplatenie súdneho poplatku za návrh,
- 22. júna 2015 – platobný rozkaz,
- 1. júla 2015 – spis v zmysle Dodatku č. 9 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava II na rok 2015 s účinnosťou od 1. júla 2015 prerozdelený a pridelený na konanie a rozhodnutie zákonnej sudkyňi JUDr. Monike Školníkovej,

- 8. júla 2015 – odpor odporcu [REDACTED] – [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
- 22. júla 2015 – uznesenie na zaplatenie poplatku za odpor, výzva na predloženie listinných dôkazov sťažovateľkou a odporcom,
- 31. augusta 2015 – vyjadrenie sťažovateľky a predloženie dôkazov,
- 7. septembra 2015 – opätovná výzva adresovaná sťažovateľke a žalovanému na predloženie listinných dôkazov,
- 6. októbra 2015 – vyjadrenie sťažovateľky k odporu a odpoveď na výzvu súdu,
- 8. októbra 2015 – predloženie listinných dôkazov žalovaným,
- 9. októbra 2015 – predvolanie na pojednávanie na 8. marec 2016,
- 8. januára 2016 – vyjadrenie sťažovateľky k meritu veci a k listinným dokumentom zaslaným žalovaným,
- 8. marca 2016 – hlavné pojednávanie, odročené na neurčito, výzva sťažovateľke a žalovanému na predloženie listinných dôkazov,
- 30. marca 2016 – odpoveď sťažovateľky na výzvu súdu a návrh na pripustenie zmeny petitu týkajúcej sa úrokov z omeškania,
- 11. apríla 2016 – výzva žalovanému na predloženie vyjadrenia k vyjadreniu sťažovateľky, súhlasu so späťvzatím žaloby v časti úrokov z omeškania a splnenie povinnosti doručiť listinné dôkazy v zmysle výzvy súdu z 8. marca 2016,
- 4. mája 2016 – doručenie dôkazov žalovaným,
- 5. mája 2016 – výzva súdu sťažovateľke vyjadriť sa k vyjadreniu a listinným dôkazom predloženým žalovaným,
- 9. mája 2016 – urgencia sťažovateľky o nariadenie pojednávania a žiadosť o doručenie listinných dôkazov žalovaným v zmysle uznesenia z 8. marca 2016,
- 11. mája 2016 – vyjadrenie sťažovateľky a návrh na vykonanie ďalšieho dokazovania,
- 17. mája 2016 – odpoveď sťažovateľky na výzvu súdu z 5. mája 2016, návrh na pripustenie zmeny petitu v časti úrokov z omeškania a návrh na urýchlené nariadenie pojednávania,

- 19. mája 2016 – uznesenie súdu na doplnenie podania sťažovateľky tak, aby navrhovaný petit žaloby v časti úrokov z omeškania bol určitý, zrozumiteľný a vykonateľný,
- 13. júna 2016 – žiadosť sťažovateľky o urýchlené nariadenie termínu pojednávania,
- 20. júna 2016 – uznesenie o pripustení zmeny petitu žaloby v časti úrokov z omeškania,
- 30. júna 2016 – nariadené pojednávanie na 24. január 2017,
- 15. augusta 2016 – návrh sťažovateľky na bezodkladné nariadenie termínu pojednávania,
- 19. septembra 2016 – návrh sťažovateľky na čiastočné späťvzatie žaloby a zastavenie časti konania, doručované žalovanému 26. septembra 2016,
- 28. septembra 2016 – vyjadrenie žalovaného, doručované sťažovateľke v ten istý deň,
- 13. októbra 2016 – vyjadrenie sťažovateľky k vyjadreniu žalovaného, doručované žalovanému 14. októbra 2016,
- 7. novembra 2016 – vyjadrenie sťažovateľky, doručované žalovanému v ten istý deň,
- 20. decembra 2016 – spis pridelený zákonnému sudcovi Mgr. Radoslavovi Prutkayovi v zmysle Dodatku č. 14 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava II na rok 2016,
- 27. decembra 2016 – zrušený termín pojednávania na 24. januára 2017,
- 11. januára 2017 – predvolanie na pojednávanie na 15. február 2017,
- 15. februára 2017 – pojednávanie, odročené na neurčito,
- 3. apríla 2017 – vyjadrenie žalovaného a návrhy na doplnenie dokazovania,
- 5. októbra 2017 – výzva súdu Obecnému úradu Divín na oznámenie skutočností,
- 27. októbra 2017 – odpoveď Obecného úradu Divín,
- 21. novembra 2017 – predvolanie na pojednávanie na 8. január 2018,
- 8. januára 2018 – ospravedlnenie žalovaného z neúčasti na pojednávaní pre zlú dopravnú situáciu a nemožnosť dostaviť sa na pojednávanie,
- 8. januára 2018 – pojednávanie, odročené na 21. február 2018,
- 21. februára 2018 – pojednávanie, odročené na 25. apríl 2018,

- 24. apríla 2018 – zrušený termín pojednávania 25. apríla 2018 z dôvodu práceneschopnosti sudcu, nariadený nový termín na 13. jún 2018,
- 25. apríla 2018 – doručenie zvukového záznamu sťažovateľom,
- 8. júna 2018 – vyjadrenie žalovaného,
- 13. júna 2018 – pojednávanie,
- 13. a 14. júna 2018 – sumárne vyjadrenie sťažovateľky a návrh na doplnenie dokazovania, doručené protistrane 15. júna 2018,
- 20. augusta 2018 – vyjadrenie a návrh sťažovateľky na doplnenie dokazovania, 3. septembra 2018 doručovaný protistrane,
- 10. septembra 2018 – vyjadrenie žalovaného k návrhu sťažovateľky,
- 13. septembra 2018 – vyjadrenie sťažovateľky k vyjadreniu žalovaného,
- 15. októbra 2018 – pojednávanie – odročené pre účel vyhlásenia rozsudku na 13. november 2018,
- 13. novembra 2018 – pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok,
- 29. novembra 2018 – odvolanie žalovaného,
- 5. decembra 2018 – uznesenie na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie,
- 17. decembra 2018 – výzva na vyjadrenie sťažovateľky k odvolaniu,
- 10. januára 2019 – vyjadrenie sťažovateľky k odvolaniu žalovaného,
- 28. januára 2019 – zaslание vyjadrenia sťažovateľky k odvolaniu žalovanému,
- 8. februára 2019 – replika žalovaného,
- 18. februára 2019 – zaslание repliky sťažovateľke,
- 5. marca 2019 – duplika sťažovateľky,
- 25. marca 2019 – spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní,
- 28. apríla 2020 – procesný postup podľa § 50 v spojení s § 49 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“),
- 29. apríla 2020 – uznesenie o vylúčení sudkyne JUDr. Moniky Školníkovej z pojednávania a rozhodovania sporu a príkaz na jeho prejednanie prideliť iného člena senátu zo zastupujúceho senátu 3 Cob,
- 20. mája 2020 – vyjadrenie žalovaného,

- 9. júna 2020 – predloženie spisu referujúcou sudkyňou predsedovi súdu na určenie zloženia senátu pre účel prejednanía a rozhodnutia sporu po ukončení výkonu funkcie sudcu JUDr. Eleny Ondrišovej,

- 9. júna 2020 – uznesenie o prikázaní, aby bol vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Cob 51/2019 náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelený člen senátu zo zastupujúceho senátu 3 Cob, vyjmúc JUDr. Martu Šašinkovú,

- 16. júla 2020 – uznesenie krajského súdu č. k. 1 Cob 51/2019-447 o zrušení rozsudku okresného súdu č. k. 23 Cb 161/2015-338 z 13. novembra 2018 v napadnutej časti výrokov I a II a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie,

- 3. septembra 2020 – spis vrátený okresnému súdu,

- 23. novembra 2020 – predvolanie na pojednávanie na 12. január 2021.

IV.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

17. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru EŠLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

18. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

19. Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa dohovoru, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

20. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou EŠLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

V.

Posúdenie vecí ústavným súdom

21. Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o tom, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Posúdením napadnutého konania podľa prvého kritéria, ktorým je právna a faktická zložitosť vecí, ústavný súd dospel k záveru, že konanie, obchodný spor, ktorého predmetom je zaplatenie sumy 3 806,29 € s prísl. z titulu zádržného na základe dohody o urovaní, nemožno po právnej stránke hodnotiť ako zložité. Obdobné spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov. Ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté konanie ani z hľadiska skutkovej zložitosti nevykazuje črty, ktoré by spôsobili predĺženie konania.

23. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľky. Ústavný súd z obsahu zapožičaného spisu okresného súdu nezistil také závažné skutočnosti, ktoré by bolo možné pripísať na ťarchu sťažovateľky v súvislosti s doterajšou dĺžkou napadnutého konania. Sťažovateľka aktívne uplatňovala svoje procesné práva a poskytovala okresnému súdu potrebnú súčinnosť. Pri preskúvaní tohto kritéria však pozornosti ústavného súdu neušlo, že napriek tomu, že sťažovateľka opakovane žiadala okresný súd o nariadenie termínu pojednávania, nevyužila právny prostriedok, sťažnosť na postup súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý bol spôsobilý odstrániť zbytočné prietahy v konaní dohľadom predsedníčky okresného súdu nad plynulosťou konania. Z uvedeného možno usudzovať, že sťažovateľka neprejavila dostatočný záujem o rýchle prejednanie žalobného návrhu. Na uvedenú skutočnosť ústavný súd prihliadol pri stanovení sumy finančného zadosťučinenia.

24. Napokon ústavný súd pristúpil k hodnoteniu tretieho kritéria, a to samotného postupu okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd sa podrobne oboznámil s doterajším priebehom napadnutého konania a zistil, že sa začalo 29. apríla 2015 návrhom na vydanie platobného rozkazu, trvá približne 5 rokov a 8 mesiacov a po zrušení rozsudku okresného súdu odvolacím súdom a vrátení veci na ďalšie konanie nie je doteraz právoplatne skončené. Je zrejmé, že okresný súd nezvolil v súdnom konaní taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka nachádza.

25. Po preskúmaní obsahu spisu predloženého okresným súdom v tejto veci ústavný súd konštatuje, že okresnému súdu možno vyčítať istú nepružnosť pri vykonávaní jednotlivých procesných úkonov, predovšetkým pri nariadovaní pojednávaní, ktoré boli nariadované s veľkými časovými rozostupmi. Neefektívny postup okresného súdu vidí ústavný súd aj v tom, že sa do značnej miery obmedzil na siahodlhé doručovanie jednotlivých vyjadrení a návrhov na doplnenie dokazovania medzi stranami sporu bez využitia sudcovskej koncentrácie konania (§ 153 CSP). Ústavný súd už judikoval, že povinnosťou všeobecného súdu je organizovať svoj procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň obrátila strana sporu či účastník konania (m. m. IV. ÚS 341/04).

26. Ústavný súd identifikoval v priebehu napadnutého konania aj neprimerane dlhé obdobia nečinnosti v trvaní 6 mesiacov od 7. septembra 2015, keď súd vyzval sťažovateľku a odporcu na predloženie listinných dôkazov, do 8. marca 2016, keď vykonal hlavné pojednávanie. Ďalej bol okresný súd neodôvodnene nečinný 8 mesiacov v období od 20. júna 2016, keď vydal uznesenie o pripustení zmeny petitu žaloby v časti úrokov z omeškania, do 15. februára 2017, keď sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie. Ústavný súd pritom ani tento úkon nemôže vyhodnotiť ako efektívny a hospodárny, keďže na predmetnom pojednávaní došlo len k oboznámeniu podania sťažovateľky, ktorým vzala žalobu späť v časti istiny 5 091,21 €, a k predneseniu návrhov na doplnenie dokazovania stranami sporu a následne bolo toto pojednávanie odročené na neurčito pre účel rozhodnutia súdu o návrhu sťažovateľky na zmenu petitu žaloby, ako aj o jej čiastočnom späťvzati

a o návrhoch na vykonanie dokazovania. Následne pokračovala ničím neodôvodnená nečinnosť okresného súdu v trvaní približne 11 mesiacov až do 8. januára 2018, keď sa nariadené pojednávanie nevykonalo bez zavinenia súdu z dôvodu ospravedlnenia neúčasti žalovaného. V uvedenom období vykonal okresný len jediný jednoduchý procesný úkon, 5. októbra 2017 vyzval Obecný úrad Divín na oznámenie skutočností relevantných pre konanie. V ďalšom období bolo napadnuté konanie poznačené kratšími obdobiami nečinnosti okresného súdu v trvaní približne štyroch mesiacov medzi jednotlivými pojednávaniami vykonanými 21. februára 2018, 13. júna 2018 a 15. októbra 2018.

27. Ústavný súd však poukazuje aj na skutočnosť, že od 25. marca 2019 do 3. septembra 2020, teda v období roka a pol, sa spis nachádzal na krajskom súde z dôvodu žalovaným podaného odvolania proti rozsudku okresného súdu, pričom obdobie konania vedeného krajským súdom nemožno pričítať na vrub okresnému súdu, ktorý dĺžku jeho trvania žiadnym spôsobom nemohol ovplyvniť.

28. Ústavný súd preto uzatvára, že vzhľadom na doterajšiu neprimeranú celkovú dĺžku napadnutého konania, neefektívnu činnosť okresného súdu, ako aj nečinnosť okresného súdu v súhrne predstavujúcu obdobie dvoch rokov a deviatich mesiacov je namieste konštatovanie, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli spôsobené zbytočné prietahy, čím došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

29. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

30. Sťažovateľka sa vo svojej ústavnej sťažnosti tiež domáhala, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov. Vzhľadom

na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyslovil príkaz adresovaný okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

VI.

Primerané finančné zadosťučinenie

31. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

32. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

33. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala priznať finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €, ktoré odôvodnila pocitom nespravodlivosti, neistoty a stresového vypätia, ktoré so sebou konanie v tejto dĺžke prináša.

34. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

35. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu a chápe ho ako kompenzačný prostriedok nemajetkovej ujmy. S prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, berúc do úvahy predovšetkým zodpovednosť okresného súdu na neprimeranom predĺžení napadnutého konania z dôvodu spôsobených

zbytočných prietáhov, predmet napadnutého konania (zaplatenie sumy 3 806,29 € s prísl.) a jeho význam pre sťažovateľku, majú na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadost'učinenia je len zmiernenie ujmy pocit'ovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval ústavný súd za primerané priznať sťažovateľke finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (bod 3 výroku nálezu).

VII.

Náhrada trov konania

36. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

37. Sťažovateľka si v ústavnej sťažnosti uplatnila nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom za šesť úkonov právnej služby

38. Ústavný súd v zmysle § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním. Náhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) vykonané v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2020 v sume 177 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2020 v sume 10,62 (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Výsledná suma, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľke ako náhradu trov právneho zastúpenia, preto predstavovala sumu 450,29 € vrátane 20 % DPH.

39. Ústavný súd nepriznal sťažovateľke uplatnenú odmenu za právny úkon „vypracovanie právneho rozboru veci pre klienta ohľadom posúdenia opodstatnenosti

podania ústavnej sťažnosti a právneho rozboru porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa zo strany porušiteľa“, pretože tento úkon tvorí neoddeliteľnú súčasť prevzatia a prípravy zastúpenia a je obsahom podania ústavnej sťažnosti, preto ho ústavný súd nevyhodnotil ako samostatný relevantný úkon právnej služby, za ktorý patrí samostatná náhrada. Pokiaľ ide o uplatnenú odmenu za repliku sťažovateľky z 2. decembra 2020, tento úkon ústavný súd nepovažoval za účelne vynaložený pri zastupovaní sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom, keďže predmetné vyjadrenie je len zopakovaním argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti a neobsahuje žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by prispeli k bližšiemu objasneniu veci. Sťažovateľka si súčasne uplatnila odmenu aj za úkon označený ako *„telefonická porada advokáta s klientom ohľadom odpovede sťažovateľa na výzvu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 02.12.2020“*, priznania ktorej sa domáha s odkazom na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 1232/20 z 31. augusta 2020. Ústavný súd k tomu uvádza, že náhradu trov konania za poradu možno strane priznať iba v prípade, ak bola porada účelným úkonom právnej služby. V rámci úkonu – prípravy a prevzatia zastúpenia je totiž zahrnutá aj konzultácia s klientom týkajúca sa skutkových a právnych okolností prípadu. Ďalšie porady s klientom sú preto účelné iba za situácie, ak v konaní dôjde k mimoriadnym okolnostiam, ktoré si advokát a klient potrebujú ozrejmiť a prekonzultovať. V okolnostiach prejednávanej veci preto nemožno tento úkon v konaní pred ústavným súdom považovať za účelný a opodstatnený, a to bez ohľadu na to, v akej forme sa porada právneho zástupcu so sťažovateľkou uskutočnila.

40. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP (bod 4 výroku tohto nálezu).

41. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2020

Ľuboš Sziget
predseda senátu